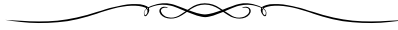

ΜΗΝΥΜΑ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
κ.κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ Β΄
ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ
ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΟΥ Α΄ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΜΝΗΜΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
(ΔΕΥΤΕΡΑ 18.12.2023
ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ)

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Αρχιερείς,
Έλλογιμώτατοι κ. Καθηγηταί,
Άγαπητοί Πατέρες και Άδελφοί,
Έκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος με-
τά πολλῆς ἐν Κυρίῳ χαρᾶς εὐρίσκεται στήν εὐχάριστη θέση νά
προβεῖ ἀπόψε στήν ἐπίσημη παρουσίαση τοῦ Τόμου τῶν Πρακτι-
κῶν τοῦ Α΄ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου Μνήμης Μικρασιατικοῦ Ἑλ-
ληνισμοῦ. Τό θέμα τοῦ περί οὗ ὁ λόγος Συνεδρίου, ὅπως γνωρίζε-
τε, ἔχει ὡς ἐξῆς: *«Ἡ κατάρρευση τῶν Αὐτοκρατοριῶν (1914 - 1923)*
καί ἡ Γενοκτονία τῶν Χριστιανῶν ἀπό τούς Ὄθωμανούς καί τούς
Νεοτούρκους: Μικρά Ἀσία, Πόντος, Ἀνατολική Θράκη, Ἀρμένιοι,
Ἀσσύριοι».

Θεωροῦμε ὅτι ἀπόψε κατακλύζουν τίς καρδιές ὅλων μας
συναισθήματα ποικίλα, τά ὁποῖα ἀναθάλλουν ἀπό τίς σκέψεις
καί τόν προβληματισμό ἀναφορικά πρός τό ὡς ἄνω θέμα. Νιώ-
θουμε τήν ψυχή μας νά πληγώνεται, νά τήν διαπερνᾷ «ρομφαία
δίστομος», ὅταν ἀναλογιζόμαστε τόν πόνο, τήν ὀδύνη, τίς κακου-
χίες, τόν θάνατο πού ὑπέστησαν οἱ Χριστιανοί τῆς Μικρᾶς Ἀσίας
κατά τά ἔτη 1914 - 1923, ὅποτε καί κατέρρευσαν οἱ Αὐτοκρατορίες.
Αἰσθανόμαστε πλησμόν ἄλγους καί συντριβή ἐσωτερική γιά τήν
κατάφωρη ἀδικία, τήν ἀθέτηση, τόν ἐξοβελισμό κάθε ἀνθρωπί-
νου καί θείου νόμου, προκειμένου νά κυριαρχήσῃ τό «δίκαιον»
τοῦ ἰσχυροῦ· αὐτοῦ πού ἐπιβάλλεται μέ τήν βία, τόν ἐξαναγκα-
σμό, τήν δύναμη τῶν ὀπλων. Καί, βεβαίως, δέν λησμονοῦμε ὅτι ἡ
φαινομενική ὑπεροχή καί ἐξουσία μέ τά συμπαρομαρτοῦντα δει-

νά στήν πραγματικότητα εἶναι ἔνδειξη ἔσχατης ἀδυναμίας, ἀγνωσίας, σκοπιμότητας, ἐμπάθειας, προκαταλήψεως καί σκοτασμοῦ τῆς συνειδήσεως.

Μέ τόν ξεριζωμό, τόν ἐκπατρισμό καί τήν Γενοκτονία τῶν Χριστιανῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀπό τούς Ὀθωμανούς καί τούς Νεοτούρκους ἐξορίσθηκε ἀπό τίς Ἀλησμόνητες Πατρίδες ἕνας πολιτισμός πολλῶν χιλιάδων ἐτῶν. Ἕνας πολιτισμός, ὁ ὁποῖος εἶχε ὡς κέντρο του τόν φιλοσοφικό στοχασμό, τόν ἀνθρωπισμό, τήν δημιουργικότητα, τήν ἀξιοπρέπεια, τήν συναλληλία, τήν σπουδή γιά τήν συνύπαρξη μέ ἄλλους πολιτισμούς καί λαούς, τήν πρόοδο, τήν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης καί τῆς δικαιοσύνης καί, πρῶτιστα, τήν βαθειά πίστη στόν Θεό καί τήν ἀποκεκαλυμμένη Ἀλήθεια Του, διά τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅμως, τήν ψυχή μας πλημμυρίζουν καί αἰσθήματα γαλήνης, αἰσιοδοξίας καί ἐλπίδος, διότι ὅσοι ἀπό τούς Μικρασιάτες Χριστιανούς κατάφεραν νά ἐπιζήσουν καί νά προσφύγουν στήν Ἑλλάδα, «σέ μία χώρα μικρή. Ἕνα πέτρινο ἀκρωτήριο στή Μεσόγειο, πού δέν ἔχει ἄλλο ἀγαθό παρά τόν ἀγῶνα τοῦ λαοῦ του, τή θάλασσα καί τό φῶς τοῦ ἡλίου», ὅπως διακηρῦσσει ὁ Μικρασιάτης Γ. Σεφέρης, διέσωσαν αὐτόν τόν πολιτισμό, τήν ἀγάπη γιά τήν ἀνθρωπιά καί τήν δικαιοσύνη. Γί αὐτό καί δοξάζουμε τόν Θεό καί τόν εὐγνωμονοῦμε «πάντων ἕνεκεν». Γιατί μέσα στήν ἀνεξιχνίαστη ἄβυσσο τῆς θείας οἰκονομίας Του δέν ἐπιτρέπει στό σκοτάδι νά κυριαρχήσει στίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά διαρκῶς ἀποστέλλει τό ἰλαρόν φῶς τῆς Ἁγίας Δόξης· καί εὐτυχεῖς οἱ ἀνθρώποι πού τό δέχονται καί καθοδηγοῦνται ἀπό αὐτό.

Ἀγαπητοί μου, καθῶς σημειώνει ὁ μνημονευθεῖς ποιητής, ἀναφερόμενος στόν Μακρυγιάννη: «καί ἕνας ἀπό τούς διδασκάλους μου, τῶν ἀρχῶν τοῦ περασμένου αἰῶνα, γράφει: "θά χαθοῦμε γιατί ἀδικήσαμε"». Πόσο δίκαιο εἶχε ὁ διδάσκαλός του, ὁ πολὺς Μακρυγιάννης... Ὁ Θεός ἅς μᾶς φυλάσσει ἀπό τήν ἀδικία καί τήν ἀναπόφευκτη ἀπώλεια πού τήν ἀκολουθεῖ, ὡς ἀπόρροια μιᾶς ἄλλης δικαιοσύνης, τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι συνυφασμένη μέ τήν Ἀλήθεια καί τήν Ἀγάπη σέ ἱστορικό καί ἔσχατολογικό ἐπίπεδο.

Ἐπιλογικῶς, ἐκφράζουμε θερμές εὐχαριστίες καί συγχαρητηρίους προσρήσεις πρὸς ὅλους ὅσους συνετέλεσαν τόσο στήν αἴσια διεξαγωγή τοῦ Συνεδρίου, ὅσο καί στήν καλαίσθητη ἔκδοση τοῦ Τόμου τῶν Πρακτικῶν.

Εὐχαριστοῦμε τούς ἐκλεκτούς ὁμιλητές, οἱ ὁποῖοι προθυμοποιήθηκαν νά καταθέσουν τήν πολύτιμη γνώση τους καί τά πορίσματα τῶν πολυετῶν ἐρευνῶν τους.

Συγχαίρουμε τόν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο, τόν Πρόεδρο τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Συνεδρίων καί Κοσμήτορα τῆς Σχολῆς Κλασικῶν καί Ἀνθρωπιστικῶν Σπουδῶν τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης κ. Ἐμμανουήλ Βαρβούνη, τά Μέλη καί τόν Γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς, καθώς καί τούς συνεργάτες αὐτῆς γιά τήν διοργάνωση τοῦ Συνεδρίου καί τήν μέχρι τώρα προσφορά τους.

Πρός τούτοις, προσευχόμεθα ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ «ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν» (Φιλιπ. 4, 7) νά διαφυλάξει τίς καρδιές καί τίς σκέψεις μας κοντά στόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν «ἐν σπηλαίῳ γεννηθέντα καί ἐν φάτνῃ ἀνακλιθέντα» γιά τήν σωτηρία παγγενοῦς τοῦ Ἀδάμ.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί ἀγάπης ἐν Κυρίῳ

† Ὁ Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ**
Πρόεδρος
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος